Подібні дослідження проводилися іншими дослідниками, які відзначали позитивний вплив пробіотичних препаратів на живу масу птиці, що узгоджуються з результатами нашого дослідження.

Щодо живої маси тіла курчат-бройлерів дослідної групи, то нами доведені статистично вищі показники абсолютних та середньодобових приростів, а саме, на 15–28 та 29–42 доби дослідження.

S. K. Nath та інші (2023) повідомляють, що пробіотичні препарати не тільки збільшують прирости живої маси курчат-бройлерів, а також знижують рівень летальності птиці, порівняно з контрольною групою, якій не згодовували пробіотики, що узгоджується з нашими результатами абсолютних та середньодобових приростів в дослідній групі курчат-бройлерів.

U. Ramlucken та інші (2023) повідомляють, що пробіотичні добавки чинять позитивний вплив як на продуктивність курчат-бройлерів, так і на засвоєння поживних речовин, що імовірно пов'язано з впливом пробіотичних мікроорганізмів на склад кишкового біоценозу.

Під час використання пробіотичного препарату встановлено збільшення білка в м'ясі дослідної птиці. Спостерігалось вірогідне збільшення абсолютних та середньодобових приростів живої маси курчат-бройлерів, яким курсами завдавали пробіотик. Встановлений вплив препарату "ТІММ-П" на розвиток м'язової тканини, що відповідно вплинуло на збільшення живої маси птиці.

Отже, для розвитку галузі птахівництва, зростання її ефективності та реалізації генетичного потенціалу продуктивності сільськогосподарської птиці важливим аспектом є використання пробіотичних кормових добавок, які дозволять нормалізувати процеси травлення, ефективно засвоювати компоненти раціону та підвищити конверсію кормів.

КОНТРОЛЬ ЗАХВОРЮВАНОСТІ КОРІВ ЗА МАСТИТУ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ

С.Я. Федоренко, д-р вет. наук, проф. *(ДБТУ, Харків)*

Актуальність. Молочна залоза – орган, що є дотичним до двох вкрай важливих та актуальних проблем – розмноження тварин (ссавців) та отримання якісного продукту – молозива та молока.

Під час вагітності органом-посередником між матір'ю та плодом є плацента, яка виконує надзвичайно важливу роль – забезпечує організм, що розвивається, всім необхідним. Після родів роль посередника між матір'ю та новонародженим виконує молочна залоза, яка забезпечує останнього необхідними речовинами.

На організм корів у впливає значна кількості факторів: забезпечення організму поживними, мінеральними речовинами, вітамінами, порушення умов утримання, мастит та його ускладнення, інші патогенні чинники. Ці фактори об'єктивно впливають на якість молозива та молока.

Так, з метою визначення клінічного стану корів після народження теляти, функціонування молочної залози та забезпечення новонародженого необхідною кількістю імуноглобулінів проводять контроль якості молозива методом колострометрії. Для цього використовуються колострометр (спеціально градуйований ареометр) та рефрактометри різної конструкції (оптичний, або цифровий).

Крім того, у практиці ветеринарної медицини для діагностики патологічних процесів у молочній залозі на ряду з класичними методами досліджень застосовують сонографічні та термографічні, а для визначення якості молока застосовують мілксканери.

На сьогоднішній день, при встановленні негативних чинників на організм тварин зросла зацікавленість дослідників та практичних лікарів до клінічних аспектів процесу вільнорадикального перекисного окислення ліпідів (ПОЛ). Це у багатьох випадках обумовлено тим, що дефект цієї ланки метаболізму здатний суттєво знизити резистентність

організму до дії на нього несприятливих факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, створити передумови до формування прискореного розвитку і посилення тяжкості перебігу різних патологічних процесів у життєво важливих органах.

Мета. Визначити стан фетоплацентарного комплексу, вміст колостральних імуноглобулінів, структури гонад корів за порушення системи антиоксидантного захисту, та встановити терапевтичну ефективність комплексного лікування тварин за маститу із застосуванням препаратів які містять антиоксиданти.

Матеріали і методи. Робота виконана в умовах кафедри ветеринарної хірургії та репродуктології Державного біотехнологічного університету (м. Харків), а також в умовах центральної науково-дослідної лабораторії Національного фармацевтичного університету м. Харкова. Дослідження проведено на коровах української чорно-рябої молочної породи, віком від 5 до 8 років.

Якість молозива визначали методом колострометрії, молока за допомогою аналізатора соматичних клітин. При дослідженнях застосовували біохімічні, морфометричні та сонографічні методи.

Результати та висновки. У корів за умов зниження референтних показників вмісту в крові каротину, вітаміну А, гемоглобіну, кількості еритроцитів, каталази, вільного глутатіону та за підвищення ТБК=активних продуктів встановлено фетоплацентарну недостатність і зменшення вмісту імуноглобулінів. Крім того у таких тварин встановлено затримка відновлення структури та функції гонад корів у післяродовому періоді.

При дослідженні терапевтичної ефективності комплексного лікування корів за катарально-гнійного маститу із застосуванням препаратів які містять антиоксиданти встановлено зниження кількості соматичних клітин на третю добу до 0,8 млн., на пяту – до 0,4 млн., на сьому – до 0,3 млн. Терапевтичний ефект настав у 2 рази швидше у порівнянні з тваринами яким не застосовували антиоксиданти.

Таким чином, з метою прогнозування фетоплацентарної недостатності, зменшення вмісту імуноглобулінів у молозиві та виникнення гонадопатій у корів на ранніх термінах післяродового періоду отримані результати проведених досліджень можна рекомендувати практичній ветеринарній медицині.

Крім того, комплексне лікування корів за маститу із застосуванням препаратів які містять антиоксиданти забезпечують високий рівень терапевтичної ефективності та економічну вигоду за рахунок позитивного впливу на якість молока (відповідний вміст соматичних клітин).